

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY HORYNIEC-ZDRÓJ
na lata 2019 -2025**

MARZEC 2019

Wstęp

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być zintegrowane w ramach systemu, w którym ważnym partnerem są organizacje pozarządowe i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego. Efektywna realizacja zadań z zakresu polityki społecznej jest możliwa pod warunkiem sporządzenia rzetelnej diagnozy rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz wdrożenie długofalowego planu działań. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2019 - 2025 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Strategia wskazuje na obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań, pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej, określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Zdiagnozowanie i określenie najważniejszych problemów społecznych stanowiło podstawę do wskazania określonej metodologii rozwiązywania zidentyfikowanych trudności i problemów społecznych, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na gminę. Opracowana diagnoza stanowi punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz niwelowania różnic i dysproporcji społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Horyniec-Zdrój na lata 2019 - 2025 została opracowana, przy aktywnym wsparciu przedstawicieli różnych środowisk społecznych, przy pomocy i konsultacji pracowników różnych instytucji gminnych w tym pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju.

Poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że poszczególne problemy zazwyczaj nie występują pojedynczo a wystąpienie jednego problemu implikuje szereg innych. Dlatego przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w gminie uwzględniono wielokierunkowe i kompleksowe oddziaływanie nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich powstania, które często ma różne podłoże. Istotne jest zatem stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji działań. Realizacja powyższych celów w tym zakresie wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych. Ustawa o pomocy społecznej (art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508) nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji

Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej oraz ocenie znaczenia i roli czynników warunkujących te zjawiska. Strategia stwarza możliwości podejmowania różnych inicjatyw, realizacji innowacyjnych projektów w kierunku zwiększenia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz możliwość ubiegania się o fundusze zewnętrzne.

1. Podstawy prawne strategii, zgodność z prawem wspólnotowym i innymi dokumentami strategicznymi.

Najważniejsze programy oraz kierunki planowanych działań zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Horyniec-Zdrój na lata 2019 - 2025 są zgodne i skorelowane z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych formułowanych i realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, na poziomie kraju, na poziomie regionalnym oraz lokalnym. W poniższej części zaprezentowano opis podstawowych dokumentów strategicznych, które stanowią podstawę i odniesienie do tworzenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Najważniejszym i kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia Europa 2020. Jest to zaprojektowany na dłuższy okres czasu program rozwoju, zastępujący przyjętą w 2000 roku Strategię Lizbońską. „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu" wskazuje na duże znaczenie i konieczność współpracy państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na problemy, które związane są z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

Podstawowymi instrumentami realizującymi cele zawarte w strategii są Krajowe Programy Reform, opracowywane przez państwa członkowskie oraz inicjatywy przewodnie, przygotowywane przez KE, a realizowane na poziomie UE, państw członkowskich, regionalnym oraz lokalnym. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój uwzględnia zapisy zarówno dokumentów krajowych jak i dokumentów regionalnych i lokalnych.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą m.in:

1. Ustawa o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 994);
2. Ustawa o samorządzie powiatowym (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 995);

3. Ustawa o pomocy społecznej (Dz. U z 2018 r. poz. 1508);
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U z 2018 r. poz. 2137);
5. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2220);
6. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 554);
7. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 998);
8. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
9. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1030);
10. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265).

2. Przebieg procesu wypracowania strategii.

Celem każdej Strategii jest doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk występujących m.in. w gospodarce, ekonomii czy polityce społecznej. Strategia pokazuje obecną sytuację społeczną w gminie, jak również przedstawia działania wielu instytucji i organizacji pozarządowych rozwiązujących problemy społeczne, podejmowane dla poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób. Do opracowania dokumentu Wójt Gminy Horyniec-Zdrój Zarządzeniem Nr 21.2019 z dnia 13 lutego 2019 r. powołał zespół ds. w sprawie powołania zespołu do opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, w skład, którego weszli pracownicy Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju, pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Horyńcu-Zdroju. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Horyniec-Zdrój stanowi strategiczne nawiązanie do kierunków działań i zapisów Strategii przyjętej w roku 2008. Strategia składa się z trzech głównych części: diagnozy problemów społecznych gminy Horyniec-Zdrój, określenia zasobów środowiskowych, instytucjonalnych, określenia celów strategicznych i operacyjnych, wdrażanie, monitorowanie, ewaluacja i określenie wskaźników. Elementem uspołecznienia procesu budowy strategii, która spełniałaby oczekiwania społeczne, potrzebne były rzetelne dane liczbowe i diagnoza obecnej sytuacji oparta na informacjach uzyskanych od instytucji i organizacji działających w zakresie pomocy i integracji na terenie gminy Horyniec-Zdrój. Strategia została także poddana konsultacjom społecznym. Dokonano analizy SWOT oraz określono cele, kierunki działań oraz wskaźniki. Opracowany projekt strategii został poddany konsultacjom społecznym poprzez zamieszczenie dokumentu na stronie internetowej gminy Horyniec-Zdrój.

3. Charakterystyka gminy Horyniec-Zdrój.

3.1. Położenie geograficzno-przestrzenne

3.2. Gmina Horyniec-Zdrój

Gmina Horyniec-Zdrój położona jest w północno-wschodnim obszarze województwa podkarpackiego w powiecie lubaczowskim, w odległości około 20 km na północny wschód od Lubaczowa

Gmina obejmuje powierzchnię 203,016 km² co stanowi 15,5 % powierzchni powiatu,

- użytki rolne stanowią 37%
- użytki leśne stanowią 57%
- pozostałe 6%

Gminę Horyniec-Zdrój zamieszkuje 4 830 osób, z tego 2388 mężczyzn i 2442 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi 24 mieszkańców na km².

W skład gminy wchodzi 13 sołectw i jeden obręb geodezyjny: Horyniec-Zdrój, Dziewięcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Nowiny Horynieckie, Podemszczyzna, Polanka Hryniewiecka, Prusie, Radruż, Werchrata, Wólka Horyniecka, Puchacze, Świdnica, Obręb Geodezyjny Stare Brusno.

Gmina graniczy z trzema gminami:

- od północy z gminą Narol
- od zachodu z gminą Cieszanów.
- od południa z gminą Lubaczów
- od wschodu z Ukrainą.

3.3. Ukształtowanie terenu

Teren gminy znajduje się w części na Roztoczu, nazywanego Roztoczem Południowym. Obszar gminy Horyniec-Zdrój rozciąga się na terenie dwóch krain fizyczno-geograficznych:

płaskowyżu Tarnogrodzkiego, należącego do Kotliny Sandomierskiej i Roztocza Południowego nazywanego też Wschodnim, stanowiącego skrajną część długiego wału Roztocza. Na pograniczu obu mezoregionów leży Horyniec-Zdrój. Na północ od Horyńca-Zdroju pojawiają się pierwsze wzniesienia Roztocza. Krajobraz południowej i zachodniej części gminy położonej w obrębie płaskowyżu Tarnogrodzkiego kształtują lekko pofałdowane wysoczyzny (płaskowyże) wyniesione przeciętnie 220-260 m n. p. m., poprzedzielane dolinami rzek i równin. Ponad wierzchowiny tych wzniesień wybijają się pojedyncze, odosobnione, wzgórza ostańcowe sięgające 390 m. Wyróżniają się one kopulastym kształtem o niezbyt stromych stokach i charakterystycznie ściętych wierzchołkach. Należą do nich wznoszące się na obrzeżach gminy, najwyższe wzniesienia tej części Roztocza: Wielki Dział (390,4 m) Krągły Goraj (388,7 m) i Długi Goraj (391,5 m). Rosną one w wyższych partiach wzniesień oraz w wąwozach i parowach.

4. Charakterystyka problemów społecznych występujących na terenie gminy Horyniec – Zdrój.

4.1. Zagrożenie wykluczeniem społecznym

Problem wykluczenia społecznego jest powszechnym zjawiskiem społecznym, a równocześnie jest zjawiskiem wieloaspektowym. Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa. W praktyce wykluczenie społeczne oznacza niemożność uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym w wyniku braku dostępu do dóbr, instytucji lub ograniczenia praw społecznych jednostek.

Przyczyn wykluczenia społecznego dopatruje się najczęściej w braku pracy, nałogach (alkoholizm, narkomania), ubóstwie, bandytyzmie, zaburzeniach psychicznych, złej opinii wśród społeczeństwa czy trudnościach komunikacyjnych. Większość powodów wykluczenia społecznego ma swoje podłoże w środowisku rodzinnym. Niejednokrotnie ma się do czynienia z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których ciężko zmienić pewne schematy zachowań wśród młodszych pokoleń. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W Polsce podstawą określenia granicy ubóstwa przyjęto minimum socjalne tzw. „kryterium dochodowe”. Pojęcie to stanowi kategorię mierzącą koszty utrzymania wydatków domowych, uwzględniając podstawowe potrzeby bytowo - konsumpcyjne. Kryterium dochodowe wyznacza granicę wydatków gospodarstw domowych, powyżej której można dopiero mówić o godziwym poziomie życia. Natomiast osobom i rodziny, które borykają się z problemami finansowymi i nie osiągają powyższego minimum państwo ma konstytucyjny obowiązek wspierać

i umożliwiać im dalszy rozwój.

Na przestrzeni ostatnich lat w związku z wdrażanymi programami rządowymi, które w znacznej mierze wspierają rodziny coraz częściej przestają być one klientami pomocy społecznej. Natomiast najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej są bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Osobom i rodzinom zmagającym się z problemami finansowymi pomagają zatrudnieni pracownicy socjalni. Prowadzą oni pracę socjalną mającą na celu nakierowywanie i motywowanie do podejmowania działań zmierzających do ich wyjścia z trudnej sytuacji życiowej.

Osoby trwale ubogie cechuje paraliżująca bezsilność oraz poczucie bezradności i zepchnięcia na margines społeczny. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania osoby takie nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym i nie korzystają w pełni z dóbr kulturowych. Do grup szczególnie zagrożonych ubóstwem można zaliczyć rodziny, w których członkowie utrzymują się jedynie z niezarobkowych źródeł. Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstawania wielu niekorzystnych zjawisk takich jak: zaniedbywanie w opiece i wychowaniu dzieci, alkoholizm, przemoc w rodzinie czy przestępczość.

Osoby z terenu naszej gminy, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, mogą liczyć na pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu - Zdroju w formie wypłaty świadczeń pieniężnych (tj. zasiłku celowego, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, zasiłku celowego specjalnego). Świadczone jest również pomoc finansowa, rzeczowa oraz inna pomoc o charakterze niepieniężnym, do której można zaliczyć: prace socjalną, opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne, sprawianie pogrzebu, zapewnienie schronienia, odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, dożywianie dzieci w szkole czy gorący posiłek dla dzieci z ubogich rodzin. Powyższe zadania realizowane są za pośrednictwem odpowiedzialnych działów i komórek organizacyjnych tj.: Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług oraz Działu Świadczeń Rodzinnych

Poniższa tabela przedstawia liczbę ogólną liczbę osób korzystających w gminie Horyniec - Zdrój z pomocy społecznej oraz liczbę korzystających osób spełniających ustalone ustawą kryterium dochodowe w latach 2016-2018.

Rok	<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej</i>	<i>Liczba rodzin korzystających z Pomocy społecznej z powodu ubóstwa</i>	<i>Liczba osób w rodzinie</i>
2016	164	108	536
2017	151	93	451
2018	136	70	362

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Horyniec - Zdrój

Analizując dane statystyczne należy stwierdzić, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ostatnich latach sukcesywnie spada. Jednakże do grupy osób żyjących w ubóstwie nadal powinny być adresowane programy przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu i jednocześnie podnoszące jakość życia. Ważną w tym względzie formą wsparcia finansowego osób dotkniętych problemem ubóstwa, a szczególnie rodzin z dziećmi i młodzieży w latach objętych analizą były programy stypendialne, zapewnianie posiłku w szkole, jak również programy typu „Wyprawka szkolna” czy świadczenie wychowawcze.

4.2. Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Statystyki odnoszą się najczęściej do skali bezrobocia rejestrowanego (jawnego), ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy. Problem tzw. szarej strefy wśród uboższej ludności w Polsce jest nadal bardzo powszechny, a próba jej oszacowania nierealna. Brak perspektyw zatrudnienia szczególnie w przypadku długoterminowo bezrobotnych powoduje degradację społeczną tych osób, a w konsekwencji prowadzi do ubóstwa i marginalizacji.

Największy procentowo odsetek osób korzystających z pomocy GOPS Horyniec-Zdrój to osoby bezrobotne, co obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Rok	Liczba rodzin korzystających z Pomocy Społecznej ogółem	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	% udział korzystających z powodu bezrobocia w stosunku do ogółu korzystających
1.	2016	164	110	67,07 %
2.	2017	151	94	62,25 %
3.	2018	136	77	56,62 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Horyniec-Zdrój

Natomiast liczbę osób bezrobotnych z podziałem na płeć na przełomie lat 2016-2018 obrazuje poniższa tabela:

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
2016	128	121	249
2017	114	99	213
2018	90	91	181

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BIP Urzędu Pracy w Lubaczowie.

Dane statystyczne wskazują jednoznacznie na malejącą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w gminie.

4.3. Sytuacja osób starszych, starzenie się społeczeństwa

Bardzo palącym problemem społecznym jest fakt postępującego w coraz szybszym tempie starzenia się społeczeństw. Tendencjom tym niestety towarzyszy niepokojący wzrost udziału ludzi niepełnosprawnych. Obecnie osoby w wieku poprodukcyjnym tj. mężczyźni 65 lat i więcej oraz kobiety 60 lat i więcej stanowią w Polsce ok. 15% społeczeństwa. Prognozy zakładają, że w 2020 r. stanowić będą już 17% populacji. W gminie Horyniec - Zdrój odsetek osób starszych w przedstawianym w powyższej strategii okresie oscyluje w okolicach 14%. Starzenie się człowieka prowadzi do zmiany jego sytuacji społecznej. Zaprzestając pracować zawodowo, traci wpływ na wiele spraw, dotychczasową pozycję w środowisku. Typowe trudności wieku starczego to: poczucie osamotnienia, pogarszanie się stanu zdrowia, niewystarczające emerytury i renty, złe warunki materialne i mieszkaniowe, niezaspokojenie podstawowych potrzeb. Potrzeby osób starszych to między innymi: opieka, towarzystwo, potrzeby finansowe, zagospodarowanie czasu wolnego. W przypadku osób długotrwale chorych niezbędna jest pomoc pielęgniarstwa, ośrodka pomocy społecznej i ciągłego kontaktu z ośrodkiem zdrowia. Formą wsparcia dla tych osób na terenie gminy są usługi opiekuńcze, medyczne i specjalistyczne w miejscu zamieszkania oraz pomoc w załatwianiu codziennych spraw życiowych. Zmiany w strukturze demograficznej i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy Horyniec - Zdrój uzasadnia potrzebę podjęcia działań w zakresie różnorodnych form aktywizacji osób starszych.

Liczba osób starszych w wieku powyżej 65 roku życia zamieszkałych na terenie gminy Horyniec - Zdrój w latach 2016-2018 przedstawia się następująco:

Rok	Liczba osób starszych w wieku poprodukcyjnym		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2016	983	657	326
2017	988	668	320
2018	826	499	327

Źródło Opracowanie własne Bank Danych Lokalnych GUS oraz zasoby własne Urzędu Gminy.

Od lat zauważalny jest trend wzrastania liczby osób w starszym wieku, a zjawiskiem bardzo niepokojącym jest brak zastępowalności pokoleń. Jednym z podstawowych instrumentów wykorzystywanych przez GOPS - y w miejscu zamieszkania osób starszych są usługi opiekuńcze. Usługi te oferowane są również przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i reguluje je ustawa o pomocy społecznej. Nadrzędnym ich celem powinno być dążenie do osiągnięcia jak największej samodzielności oraz aktywizacja w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości życia. Obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ilość usług opiekuńczych świadczonych przez GOPS w Horyniec-Zdrój w latach 2016-2018 przedstawia

poniższa tabela.

Lata	Liczba osób			Koszt (zł)
	Ogółem	K	M	
2016	5	5	0	41 513
2017	4	4	0	44 870
2018	4	4	0	49 798

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Horyńcu-Zdrój

4.4. Przemoc w rodzinie

Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko to ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie prawnym, psychologicznym jak i społecznym. Skuteczna pomoc w walce z przemocą jest trudna, zwłaszcza w przypadku przemocy w rodzinie, ponieważ wymaga przełamywania stereotypów u osób bezpośrednio dotkniętych problemem oraz jego otoczenia, jak również nie rzadko przedstawicieli instytucji zaangażowanych w pomoc.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy. W różnych jej formach pracownicy socjalni współpracują z: Policją, Sądem, Dyrektorami szkół i pedagogami szkolnymi, przedstawicielami służby zdrowia oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W celu realizacji zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Horyniec-Zdrój uruchomiono uchwałą Rady Gminy Horyniec-Zdrój Nr XXII.179.2016 gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i jego grup roboczych. Na terenie Gminy Horyniec - Zdrój istnieje w ostatnich latach niewielka ilość rozpoczynanych procedur Niebieskiej Karty, co obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Rok	Liczba rozpoczętych procedur NK
1	2016	1
2	2017	2
3	2018	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Horyńcu-Zdrój

4.5. Niepełnosprawność

Gmina Horyniec-Zdrój ma charakter typowo rolniczy, położona jest w północno – wschodniej

części województwa podkarpackiego, w powiecie lubaczowskim. Zamieszkuje ją ponad 5 tysięcy mieszkańców. Siedzibą władz gminnych jest miejscowość Horyniec-Zdrój, która ma status uzdrowiska typu nizinnego. Na terenie w/w gminy brakuje dużych ośrodków przemysłowych, zaś dominującą gałęzią gospodarki są turystyka i usługi.

Ze względu na swoje peryferyjne położenie Gmina Horyniec-Zdrój powinna posiadać bogatą ofertę zdrowotno – rehabilitacyjną zarówno dla gości uzdrowiska, jak i przede wszystkim dla swoich mieszkańców, szczególnie osób chorych, samotnych i starszych.

W tym kontekście w sposób szczególny zadbać należy o komfort psychofizyczny dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, w tym osób przewlekłe psychicznie chorych i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które wcześniej nie miały zbyt wielu okazji do objęcia ich specjalistyczną, troskliwą i fachową opieką rehabilitacyjno – i psychologiczną.

Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawni mieszkańcy mają duże problemy ze swobodnym poruszaniem się i załatwianiem niezbędnych potrzeb życiowych, co spowodowane jest istniejącymi barierami architektonicznymi, urbanistycznymi i w komunikowaniu się.

Bardzo ważnym problemem jest umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej – posiadającej specjalne potrzeby edukacyjne – kształcenia na poziomie podstawowy i rozszerzonym, które stanowi ich życiową szansę na usamodzielnienie się. Najczęstszymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są: utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji, utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne, ograniczenie kontaktów towarzyskich, pogorszenie sytuacji materialnej.

Dla osób niepełnosprawnych ważna jest rehabilitacja, która pozwala na możliwość kontynuowania pracy zawodowej, jak również zmniejsza problemy i trudności społeczne wynikające z konieczności udzielania świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Działania podejmowane na rzecz rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, a inaczej potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Odmiennej formy wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, odmiennych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe. Formułując kierunki polityki społecznej trzeba pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych (np. likwidacja barier architektonicznych, profilaktyka społeczna) oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej. Zwiększenie uczestnictwa

osób niepełnosprawnych w życiu społecznym związane jest z podjęciem i realizacją działań adresowanych do tej grupy ludzi, jak też do środowisk lokalnych poprzez prowadzenie akcji i programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zapobiegających niepełnosprawności, propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych, jak i skierowanie podmiotów uczestniczących w tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania niepełnosprawnych środowisk.

Osoby z orzeczoną niepełnosprawnością na mocy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych po spełnieniu wymaganych ustawami kryteriów i po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu - Zdroju, mogą ubiegać się o przyznanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Przysługujące osobie niepełnosprawnej świadczenia oraz ulgi i uprawnienia uzależnione są od orzeczonej niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a w niektórych przypadkach również od kodu schorzenia lub szczegółowego wskazania znajdującego się na orzeczeniu.

Poniżej przedstawiono tabelę ukazującą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2018:

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Horyniec-Zdrój z powodu niepełnosprawności.

<i>Lp.</i>	<i>Lata</i>	<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem</i>	<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności</i>	<i>% udział korzystających z pomocy społ. z powodu niepełnosprawności</i>
1.	2016	112	35	31,25%
2.	2017	68	30	44,11%
3.	2018	57	31	54,39%

W ramach realizacji świadczeń rodzinnych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój z tego typu pomocy z tytułu niepełnosprawności korzysta kilkadziesiąt osób.

Otrzymują one z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju następujące świadczenia: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna.

Tabelaryczne ujęcie w/w zagadnienia w latach 2016-2018 przedstawia tabela poniżej:

<i>Lp.</i>	<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	149	142	146
2.	Świadczenie pielęgnacyjne	22	21	19

3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	13	13	19
4.	Zasiłek dla opiekuna	10	9	6
5.	Ogółem:	194	185	190

Źródło: opracowanie na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju.

4.6. Osoby niepełnosprawne intelektualnie z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gminy Horyniec-Zdrój

Na terenie Gminy Horyniec - Zdrój zamieszkuje obecnie około 55 osób z zaburzeniami psychicznymi, co stanowi niecały 1% społeczności lokalnej.

Jedyną jednostką organizacyjną pomocy społecznej wspierającą osoby niepełnosprawne intelektualnie z zaburzeniami psychicznymi jest Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą przy ul. Jana III Sobieskiego 2 B w Horyńcu-Zdroju.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju jako dzienny ośrodek wsparcia dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi w swojej bieżącej działalności realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając wsparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, mającymi trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, pozwalającego na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną.

W ramach pracy z uczestnikami Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju realizuje następujące zadania wynikające z zapisów:

- ustawy o pomocy społecznej - w tym: świadczenie usług opiekuńczych zmierzających do podtrzymania i rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego i aktywnego życia,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy,

rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2018 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy

Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego typu AB i C przeznaczonym dla osób:

- 11.3.11 przewlekłe psychicznie chorych,
- 11.3.12 niepełnosprawnych intelektualnie,
- 11.3.13 wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych,

Działalność Domu ukierunkowana jest na:

- 1) pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych specyficznych problemów osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2) integrację osób z zaburzeniami psychicznymi w społeczności lokalnej poprzez rozwój aktywności społecznej, kulturalnej oraz reintegracji społecznej i zawodowej,

3) akceptację osobistego stanu i sytuacji przez uczestników.

4) rozwijanie działalności w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego.

Do realizacji swoich zadań ŚDS w Horyńcu - Zdroju wykorzysta posiadane zasoby:

- ludzkie: kadra ŚDS w Horyńcu-Zdroju (zatrudniona na podstawie umowy o pracę) - niezbędna do realizacji zadań, jest przeszkolona w zakresie udzielania pierwszej pomocy przed medycznej, pracownicy ŚDS posiadają przeszkolenie i doświadczenie w zakresie prowadzenia treningu zachowań społecznych.
- materialne: ŚDS w Horyńcu-Zdroju posiada warunki lokalowe oraz odpowiednie wyposażenie pracowni terapeutycznych i innych pomieszczeń w sprzęt niezbędny do realizacji w/w zadań.
- organizacyjne: ŚDS w Horyńcu-Zdroju zapewni prawidłową realizację zadań wykorzystując posiadane zasoby ludzkie i materialne – w miarę możliwości finansowych i logistycznych tutejszego Ośrodka.

Zakładane efekty działalności:

W wyniku podjętych działań zakłada się osiągnięcie m.in. następujących efektów:

- Uczestnicy Domu będą coraz aktywniej włączać się w nurt życia społecznego tutejszej gminy i najbliższej okolicy,
- Poczują się oni potrzebni i bardziej docenieni przez środowisko lokalne, a nie wykluczeni społecznie,
- Nabędą podstawowe umiejętności życiowe, które pozwolą im w miarę samodzielnie funkcjonować w życiu osobistym, społecznym i rodzinnym,
- Nastąpi ich głębsza integracja ze środowiskiem lokalnym.

Zaś w kolejnych latach w miarę posiadanych zasobów kadrowych i materialnych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Horyńcu-Zdroju planuje się spełnienie wysokich standardów poprzez inwestycje proekologiczne i alternatywne czyli poszerzające ofertę świadczonych usług, np. opiekę wytnieniową czy treningi umiejętności komunikacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu.

Analiza SWOT dot. niepełnosprawności na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

Efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją jest analiza SWOT. Przytoczona analiza ma charakter uniwersalny i można ją zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, łącznie z planowaniem strategicznym. Właściwe opracowanie SWOT jest ważnym etapem wyjściowym do określenia celów strategicznych tworzonych projektów społecznych.

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
1. Położenie gminy i walory turystyczne. 2. Czyste środowisko. 3. Dobra współpraca samorządów ze społecznością lokalną. 4. Chęć mieszkańców do działania (Stowarzyszenia, kluby seniora, KGW). 5. Istnienie Gospodarstw agroturystycznych. 6. Coraz lepsza baza sportowa, rekreacyjna. 7. Istnienie ŚDS-u (zapewnienie aktywacji osobom niepełnosprawnym intelektualnie). 8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych. 9. Kulturowanie tradycji ludowych patriotycznych. 10. Uzdrowisko na terenie gminy.	1. Ograniczony budżet gminy. 2. Zły stan dróg gminnych i powiatowych. 3. Brak punktu Obsługi Osób Niepełnosprawnych, 4. Brak dziennego domu pobytu dla starszych mieszkańców.
<i>Szanse gminy</i>	<i>Zagrożenia</i>
1. Pozyskiwanie zewnętrznych środków (RPO, NFOŚiGW, PROW, MPRIŚ, PUW). 2. Napływ inwestorów do gminy. 3. Moda na aktywny wypoczynek.	1. Odpływ ludzi młodych. 2. Niekorzystne tendencje na rynku pracy- finansowym (niskie płace). 3. Starzenie się społeczeństwa.

4.6. Uzależnienia

Zjawisko uzależnienia towarzyszy nam na każdym kroku. Może dotknąć każdą osobę, niezależnie od wieku, płci czy wykształcenie. Jest to nabyty stan zdrowia psychicznego i fizycznego. Współczesna psychologia traktuje pojęcie „uzależnienie” szeroko i zakłada, że są to różnorakie czynności, nad wykonywaniem których dana osoba utraciła kontrolę. Uzależnienia występują w każdym lokalnym środowisku i rozwijają się szybciej, niż społeczna świadomość zagrożeń z nimi związanych.

W gminie działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym jej priorytetem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dotkniętych tym problemem. Komisja działa w oparciu o corocznie uchwalane Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach programu został utworzony Punkt Wsparcia Psychoterapeutycznego. Główne zadania Punktu to:

- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia,
- kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu,
- udzielanie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy,
- motywowanie osób pijących ryzykowanie i szkodliwie do zamiany wzoru picia.

Gminna Komisja RPA współpracuje z policją, szkołą, ośrodkiem zdrowia. Problem uzależnienia występuje na terenie gminy i trzeba podejmować wszelkie działania w celu ograniczenia jego objawów. Dla kształtowania lokalnej polityki społecznej konieczne będą działania profilaktyczne dla całej populacji, szczególnie dzieci i młodzieży, jak i interwencyjne wobec osób nadużywających alkohol. W odniesieniu do dzieci i młodzieży szczególnie cenne będą inicjatywy dotyczące zagospodarowania ich wolnego czasu oraz rozwój profesjonalnej pomocy pedagogicznej i psychologicznej, która może być realizowana także w lokalnym środowisku.

5. **Bezpieczeństwo publiczne.**

Poczucie bezpieczeństwa - lub jego brak - przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa. Dlatego ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego należą do zasadniczych zadań instytucji państwa i samorządu. Strategia ta powinna stanowić skuteczne narzędzie wspierające realizację ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Bezpieczeństwo jest podstawową potrzebą każdego człowieka, a jego niezaspokojenie nie pozwala na realizację innych potrzeb i utrudnia rozwój jednostki. Potwierdza to między innymi znana powszechnie teoria hierarchii potrzeb A. Masłowa, zgodnie z którą bezpieczeństwo jest drugą w hierarchii ważności potrzebą ludzką (tuż po potrzebach fizjologicznych takich jak: głód, pragnienie). Każdy obywatel bez względu na wiek i pozycję społeczną chce być bezpieczny w miejscu w którym mieszka, pracuje czy wypoczywa. Każdy z nas chce czuć się bezpiecznie w miejscach użyteczności publicznej, parkach, komunikacji miejskiej, urzędach, pubach, teatrach itp. W państwach demokratycznych, między innymi |w Polsce bezpieczeństwo jest prawnie zagwarantowane ustawą konstytucyjną, a ponadto wpływa na to fakt życia w kraju cywilizowanym. Bezpieczeństwo publiczne to proces chroniący zdrowie i życie, a także mienie obywateli i mienie publiczne oraz suwerenność państwa przed zjawiskami godzącymi w nie oraz w ogólnie przyjęte normy.

O bezpieczeństwo mieszkańców miasta i gminy Horyniec - Zdrój dba:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Horyńcu-Zdroju, która jako jedyna w gminie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego
- Ochotnicza Straż Pożarna w Werchracie

- Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Bruśnie
- Komisariat Policji w Horyńcu-Zdroju.

6. Kultura.

Na terenie Gminy Horyniec-Zdrój znajdują się obiekty, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą. Główną instytucją działającą w tym obszarze jest Gminny Ośrodek Kultury. Podstawowym jego celem jest pozyskiwanie i przygotowywanie społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze, rekreacji, sporcie i turystyce, współtworzenie tych wartości oraz stymulowanie aktywności komunikacji społecznej w społeczności lokalnej. GOK prowadzi zajęcia stałe dla dzieci i dorosłych np. dziecięca grupa teatralna, zajęcia taneczne, zajęcia wokalne- instrumentalne, spotkania dla seniorów. GOK organizuje także szereg imprez okolicznościowych tj.: przeglądy kolęd i pastorałek, spotkania opłatkowe, konkursy recytatorskie, konkursy piosenki dziecięcej i młodzieżowej, dzień dziecka, ferie i wakacje dla dzieci, dni Horyńca-Zdroju, dożynki gminne, wystawa prac lokalnych twórców, dzień seniora, andrzejki, sylwestra. Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju posiada swoją siedzibę na terenie Horyńca-Zdroju ul. Wojska Polskiego 2 oraz 2 filie - w Nowym Bruśnie i Werchracie. Biblioteka gromadzi, opracowuje i przechowuje materiały biblioteczne, udostępnia zbiory na miejscu i wypożycza do domu, organizuje różnego rodzaju imprezy popularyzujące wiedzę, książkę i czytelnictwo.

7. Oświata – struktura organizacyjna.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój funkcjonują 2 Punkty Przedszkolne w Horyńcu-Zdroju (dysponujący nowym adaptowanym dla potrzeb przedszkolnych budynkiem z 113 miejscami w tym 2 oddziały 9-godzinne i 3 5-godzinne) i Werchracie (funkcjonującym w budynku Szkoły filialnej o liczbie miejsc 25) W ramach punktów przedszkolnych realizowany jest roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne dla dzieci 6-letnich (2 oddziały w Horyńcu-Zdroju i 1 w Werchracie).

Na terenie gminy funkcjonuje jedna ośmioklasowa Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju z przyporządkowaną organizacyjnie Szkołą Filialną w Werchracie o strukturze organizacyjnej klas I – III. Obecnie w szkole funkcjonują ostatnie dwa oddziały klas III gimnazjum wygaszanego zgodnie z wprowadzaną reformą oświaty.

Nierozwiązanym problemem jest zapewnienie opieki dzieciom w wieku do lat 3 ponieważ na

terenie gminy nie ma żadnej formy opieki, częściowym rozwiązaniem jest zawarte porozumienie z Gminą Lubaczów, na przejęcie zadań w tym zakresie powiązane z refundacją przez Gminne Horyniec-Zdrój kosztów pobytu w żłobku dzieci z terenu gminy Horyniec-Zdrój.

7.1. Demografia

Liczba uczniów na przestrzeni lat szkolnych od roku szkolnego 2015/2016 do roku szkolnego 2018/2019 kształtowała się następująco (tab. 1 – źródło SIO):

<i>Rok szkolny</i>	<i>Liczba uczniów</i>
2015/2016	403
2016/2017	357
2017/2018	336
2018/2019	322

Przedstawione dane demograficzne wskazują na niekorzystną tendencję spadkową liczby uczniów na terenie gminy pogłębianą dodatkowo faktem, że około 25 % dzieci zameldowanych na terenie gminy uczęszcza do szkół w faktycznym (czasowym) miejscu zamieszkania lub przebywa zagranicą, (dane te obrazuje tab. 2 – źródło SIO 30.03.2018r.).

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba uczniów</i>
Liczba uczniów zameldowanych na terenie gminy	433
Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy	321
Liczba uczniów uczęszczających do szkół poza terenem gminy	50
Liczba uczniów uczęszczających do szkół zagranicą	56
Pozostali uczniowie realizujący w inny sposób obowiązek szkolny	6

Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest niekorzystna sytuacja na rynku pracy, a w szczególności emigracja zarobkowa młodych ludzi zagranicę. Rozwiązaniem problemu byłoby tworzenie nowych miejsc pracy. Częściowym rozwiązaniem są podejmowane skuteczne działania gminy w kierunku zapewnienia opieki przedszkolnej dla wszystkich chętnych dzieci.

7.2. Dowóz uczniów, opieka świetlicowa i dożywianie

Ze względu na rozległość obwodu szkolnego, rozmieszczenie poszczególnych miejscowości i sieć komunikacyjną gmina jest zmuszona zapewnić uczniom bezpłatny transport do Horyńca-Zdroju wraz z opieką podczas dowozu oraz opieką świetlicową. Ponadto gmina

zapewnia uczniom dożywianie w stołówce szkolnej, część uczniów w zależności od sytuacji materialnej korzysta z posiłków refundowanych. Dla zapewnienia posiłków dla uczniów szkoły filialnej w Werchracie gmina finansuje dowóz gotowych posiłków z kuchni Szkoły w Horyńcu-Zdroju. Zgodnie z rządowym programem gmina planuje w najbliższych latach zmodernizować kuchnię szkolną wraz ze stołówką w celu zapewnienia możliwości skorzystania z posiłków wszystkim chętnym uczniom. Ponadto gmina planuje zgodnie z zaleceniami MEN wyposażenie szkoły w szafki dla uczniów umożliwiające pozostawianie w szkole części podręczników i pomocy szkolnych co pozwoli wyeliminować problem „ciężkich plecaków”, który jest szczególnie odczuwalny przez uczniów młodszych i dojeżdżających.

Opieka świetlicową jest objętych 190 uczniów, natomiast z dożywiania w formie jednego ciepłego posiłku (niepełny obiad) korzysta:

- w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju wraz z oddziałami gimnazjalnymi i Szkołą Filialną w Werchracie - łącznie - 159 uczniów , w tym 45 posiłków refundowanych,
- w Punkcie Przedszkolnym w Horyńcu-Zdroju 36 dzieci, w tym 8 posiłków refundowanych
- w Punkcie Przedszkolnym w Werchracie 10 dzieci w tym 2 posiłki refundowane.

oraz w Punkcie Przedszkolnym w Horyńcu-Zdroju (2 oddziały 9-godzinne) 33 dzieci korzysta z pełnego żywienia.

Liczbę dowożonych uczniów, dla których gmina obowiązana jest zorganizować bezpłatny transport wraz z zapewnieniem opieki ze względu na odległości od miejsca zamieszkania do szkoły kształtuje

się w bieżącym roku szkolnym następująco:

- klasy gimnazjalne 20 uczniów,
- szkoła podstawowa 123 uczniów,
- punkty przedszkolne – 33 dzieci

7.3. Niepełnosprawność

Znaczący problem społeczny w zakresie edukacji stanowi niepełnosprawność uczniów i związane z tym potrzeby udzielenia pomocy zgodnie ze wskazaniem poradni psychologiczno-pedagogicznej w zakresie kształcenia specjalnego. Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego oferuje zapewnia szeroki zakres potrzebnej pomocy. Gmina jako jedna z nielicznych zatrudnia w szkole na pełnym etacie psychologa oraz zapewnia potrzebną liczbę pedagogów szkolnych. Szkoła posiada wykwalifikowaną kadrę nauczycielską w zakresie różnych specjalności z zakresu pedagogiki specjalnej oraz logopedów udzielających pomocy uczniom z różnymi stopniami i rodzajami niepełnosprawności. Prowadzone są zajęcia z indywidualnej terapii logopedycznej,

terapii EEG Biofeedback, edukacyjno-terapeutyczne, rewalidacyjne itp. Szkoła w możliwym zakresie udziela pomocy uczniom współpracując z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz rodzicami organizując warsztaty i udzielając im wsparcia.

W roku szkolnym 2018/2019 skala problemu niepełnosprawności kształtowała się następująco:

2 dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi, 15 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, 2 uczniów w stopniu umiarkowanym oraz 4 uczniów z zespołem Aspergera.

Kolejnym zadaniem jest spoczywający na gminie obowiązek zapewnienia bezpłatnego dowozu wraz z zapewnieniem opieki uczniom niepełnosprawnym realizującym obowiązek szkolny poza terenem gminy i związany z tym problem pozyskania dodatkowego pojazdu do przewozu dzieci osób niepełnosprawnych.

7.4. Praca z uczniem zdolnym i potrzebującym wsparcia

W zakresie potrzeb edukacji wyrównawczej i pracy z uczniem zdolnym szkoła we współpracy z samorządem gminnym oraz rodzicami podejmuje szereg działań zmierzających do podniesienia poziomu i jakości kształcenia oraz wyposażenia szkoły w potrzebny sprzęt i pomoce dydaktyczne. Szkoła zapewnia uczniom szeroki wachlarz zajęć wyrównawczych oraz rozwijających, w bieżącym roku w szkole prowadzone są zajęcia:

- rozwijające uzdolnienia artystyczne i sportowe (w tym szachowe i warcabowe),
- z przedsiębiorczości i dziennikarstwa,
- grupowe treningi umiejętności społecznych,
- wyrównawcze i rozwijające przedmiotowe w tym, z języka angielskiego, polskiego i matematyki, zarówno w edukacji wczesnoszkolnej jak i na II poziomie edukacyjnym.

Aktualnie szkoła realizuje bądź zrealizowała następujące projekty:

1. ERAZMUS+
2. Projekt „W trosce o optymalny rozwój każdego ucznia – poprawa warunków dydaktycznych i jakości kształcenia ogólnego w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju” realizacja w latach 2018 – 2020, w ramach którego realizowane są cztery zadania:
 - rozwój kompetencji kluczowych uczniów,
 - nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne w szkole
 - zajęcia rozwijające w zakresie nauk przyrodniczych,
 - indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,każde z wymienionych zadań poprzedzone jest szkoleniami dla nauczycieli oraz doposażeniem szkoły w niezbędne pomoce edukacyjne oraz nowoczesny sprzęt.

3. Doposażenie szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne np. „Aktywna tablica” „Narodowy program czytelnictwa” itp.

Analiza SWOT – w obszarze edukacji.

Mocne strony

Dobra baza materialna – wyposażenie szkoły oraz obiekty sportowe w tym możliwość korzystania z krytego basenu.

Wykwalifikowana kadra dydaktyczna.

Szeroka oferta zajęć wyrównawczych i pozalekcyjnych.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

Realizacja projektów unijnych i rządowych.

Możliwość udostępnienia bazy sportowej mieszkańcom.

Słabe strony

Rozległy obwód szkolny konieczność organizacji dowozu , opieki świetlicowej i dożywiania.

Ograniczone możliwości korzystania z dodatkowej oferty przez dzieci dojeżdżające.

Mała liczba organizacji pozarządowych w szczególności obejmującej młodzież oraz słabe zainteresowanie wolontariatem.

Utrudniony dostęp po instytucji kultury – teatr, filharmonia, kino i muzea.

Barьеры architektoniczne.

Szanse

Pozostanie lub ewentualny powrót młodzieży na lokalny rynek pracy poprzez rozwój uzdrowiska.

Likwidacja barьер architektonicznych.

Doposażenie bazy dydaktycznej.

Zagrożenia

Wykluczenie osób niepełnosprawnych.

Wzrost bierności społecznej.

Niekorzystna spadkowa tendencja demograficzna.

Ucieczka młodzieży do dużych ośrodków miejskich lub zagranicę.

8. Zdrowie.

Na terenie Gminy Horyniec-Zdrój podstawowa opieka zdrowotna jest zapewniona dzięki usługom Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej R-36 , indywidualne praktyki pielęgniarskie z zakresu medycyny szkolnej, przychodnia stomatologiczna, indywidualna specjalistyczna

praktyka lekarska. Na terenie gminy działają 2 apteki.

9. Aktywność społeczna i organizacje pozarządowe.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój działają organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej.
- Stowarzyszenie Rozwoju Nowin Horynieckich.
- Stowarzyszenie wędkarskie „AMUR”
- Stowarzyszenie rozwoju wsi Wólka Horyniecka
- Stowarzyszenie Gminne Emerytów i Rencistów
- Stowarzyszenie Spadkobierców Polskich Kombatantów II wojny światowej
- Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi „RATOWNIK”
- Koła Gospodyń Wiejskich

W gminie zarejestrowanych jest również 3 ochotnicze straże pożarne.

10. Ekonomia społeczna.

Ekonomia społeczna to taka działalność gospodarcza, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Jednym z jej podstawowych celów jest wsparcie przedsiębiorczości wśród ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym. Za takie osoby uznaje się w szczególności długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych i izolowanych. Ekonomia społeczna łączy cele społeczne i ekonomiczne, a jej istotę stanowią przedsiębiorstwa społeczne. Aby zrozumieć czym są przedsiębiorstwa społeczne należy przede wszystkim przytoczyć jakie mogą one przybierać formy. Podmiotem ekonomii społecznej jest spółdzielnia socjalna, której przedmiotem działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków w celach społecznej i zawodowej reintegracji jej członków. Spółdzielnia może też prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków oraz ich środowiska lokalnego, a także działalność społecznie użyteczną. Może być założona przez osoby należące do grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przez osoby prawne - organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, kościelne osoby prawne.

11. Analiza strategiczna.

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą

identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- siły - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- słabości - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- szanse - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do najistotniejszych obszarów strategicznych.

OBSZAR EDUKACJA	
Mocne strony	Słabe strony
1. Dostępność różnych poziomów kształcenia – dostosowanie oferty do potrzeb lokalnego rynku pracy. 2. Dobra lokalizacja Szkół - możliwości dojazdu. 3. Baza materialna - wyposażenie Szkół. 4. Obiekty sportowe dostępna także dla społeczeństwa (boisko, siłownia, hala sportowa). 5. Wykształcona kadra - dostosowanie do zmieniających się potrzeb. 6. Realizacja projektów unijnych i rządowych. 7. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach. 8. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych (sportowe, artystyczne, przedmiotowe, itp.) 9. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów. 10. Organizacja spotkań międzypokoleniowych.	1. Mała liczba organizacji pozarządowych, w tym młodzieżowych działających w szkole. 2. Duża odległość do instytucji kultury i rekreacji (teatr, filharmonia, basen) 3. Niezadowalająca współpraca z rodzicami w zakresie zadań wychowawczo- profilaktycznych szkoły 4. Niski poziom zainteresowania części uczniów ofertą zajęć dodatkowych. 5. Słabo rozwinięty wolontariat. 6. Niska świadomość dot. niepełnosprawności - potrzeb osób niepełnosprawnych. 7. Bariery architektoniczne. 8. Brak współpracy międzynarodowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Dalsze rozwijanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi. 2. Pozostanie młodych na lokalnym rynku	1. Wykluczenie osób niepełnosprawnych. 2. Niska świadomość kulturowa, mała otwartość na podejmowanie zmian,

pracy. 3. Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych. 4. Rozwój przedsiębiorczości wśród młodzieży.	wyzwań, innowacji. 3. Wzrost bierności społecznej.
---	---

OBSZAR KULTURY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Filie biblioteczne na terenie gminy. 2. Duża liczba użytkowników korzystających z zasobów bibliotecznych. 3. Baza lokalowa (dostępność, usytuowanie) 4. Bogata oferta (imprezy, spotkania autorskie, książki, zajęcia, uroczystości) 5. Wykwalifikowana kadra. 6. Współpraca z innymi instytucjami: PUP - stażyści, GKRPA, UG, powiat, 7. Pozyskiwanie środków zewnętrznych. 8. Pozytywny klimat do i w pracy. 9. Możliwości spędzania wolnego czasu 10. Rozwijanie pasji, zainteresowań, edukacja, kształcenie 11. Udział w imprezach lokalnych i powiatowych, 12. Sponsorzy.	1. Bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej. 2. Mała aktywność społeczna. 3. Doposażenie. 4. Niewystarczające zakupy 5. Promocja. 6. Brak zainteresowania ofertą.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Połączenie obydwu instytucji	1. Większe zaangażowanie społeczności lokalnej i ich większa aktywność

OBSZAR SENIORZY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Duża liczba osób starszych chętnych do uczestnictwa w działaniach Domu Seniora.	1. Niska aktywność osób starszych. 2. Spotkania są zbyt krótkie (3 godz.) 3. Brak instruktora do zajęć muzycznych. 4. Mała częstotliwość spotkań. 5. Utrudniony dostęp seniorów, osób niepełnosprawnych do środków transportu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Rozwój form wsparcia dla osób starszych przy wykorzystaniu środków zewnętrznych.	1. Działalność Klubu - zanikanie, gdyż nowych osób nie przybywa 2. Wykluczenie cyfrowe osób starszych.

OBSZAR ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Ludzie - pasjonaci 2. Liczba stowarzyszeń 3. Baza lokalowa 4. Doposażenie OSP 5. Lokalizacja 6. Oferta - liczba przedsiębiorstw 7. Wiarygodność 8. Współpraca z placówkami oświaty, kultury, OPS, UG, 9. Wolontariat	1. Współpraca stowarzyszeń i różnych grup społecznych 2. Dostęp do dofinansowania 3. Aktywizacja społeczna 4. Postawa roszczeniowa 5. Niewystarczające wsparcie finansowanie z gminy 6. Brak siedziby - wyposażenie
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Przyrost członków 2. Zróżnicowana oferta. 3. Media- dostęp. 4. Lokalizacja. 5. Historia- rozwój turystyki. 6. Promocja.	1. Brak czasu wolnego. 2. Migracja społeczeństwa. 3. Aktywizacja społeczeństwa. 4. Brak liderów.

OBSZAR OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Szeroka pomoc i wsparcie dla uczestników. 2. W niektórych budynkach zlikwidowane bariery (szkoły, ŚDS, apteki) 3. Orzecznictwo, współpraca z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności oraz PCPR (pozyskiwanie dofinansowania z PFRON) 4. Integracja ze środowiskiem lokalnym	1. Izolacja i samotność 2. Bariery architektoniczne (wysokie krawężniki). 3. Brak oferty spędzania wolnego czasu w godzinach popołudniowych (dla osób nie będących uczestnikami ŚDS). 4. Mała ilość działań integracyjnych niepełnosprawnych osób dorosłych z dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym. 5. Mała świadomość społeczeństwa dotycząca problemu niepełnosprawności. 6. Mała świadomość u osób niepełnosprawnych o możliwości wsparcia i pomocy dla nich. 7. Mała współpraca z rodzicami i opiekunami osób niepełnosprawnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Wzrost świadomości społecznej dot. niepełnosprawności 2. Wzrost wiedzy o możliwości uzyskania pomocy przez osobę niepełnosprawną 3. Założenie Stowarzyszenia na rzecz osób niepełnosprawnych - możliwość organizacji czasu wolnego w godzinach popołudniowych 4. Opieka wytnieniowa, Mój Dom, Asystentura.	1. Odmowa współpracy przez osobę niepełnosprawną oraz rodzinę.

OBSZAR MŁODZIEŻ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Powstawanie miejsc spotkań młodzieży 2. Wymiany międzynarodowe 3. Współpraca z uczelniami wyższymi 4. Lepsza perspektywa pracy 5. Zdobywanie szerszej wiedzy 6. Zdobywanie większej wiedzy 7. Projekty unijne	1. Gorsze wyniki w nauce 2. Mały rozwój możliwości 3. Spadek poziomu intelektualnego 4. Coraz niższa integracja 5. Większa podatność na uzależnienia

OBSZAR MŁODZIEŻ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Projekty unijne. 2. Dobra kadra pedagogiczna. 3. Dowoży dzieci do szkół. 4. Zajęcia pozalekcyjne. 5. Pomoc ze strony nauczycieli. 6. Dostosowanie poziomu nauki do klasy. 7. Harcerstwo 8. Kluby sportowe. 9. Możliwość uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych. 10. Dobra lokalizacja szkół 11. Możliwość uczestnictwa w wolontariacie.	1. Mała ilość zajęć wyrównawczych. 2. Mała możliwość rozwijania pasji. 3. Słabe wyposażenie klas. 4. Brak zajęć wyposażenia klas. 5. Niedostosowanie klas do przedmiotu. 6. Mała liczba miejsc dla spotkań młodzieży 7. Brak współpracy ze szkołami z innych państw 8. Brak spotka z osobami niepełnosprawnymi 9. Młodzież mało się interesuje wolontariatem 10. Cyberprzemoc 11. Używki
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Powstawanie miejsc spotkań młodzieży 2. Wymiany międzynarodowe 3. Współpraca z uczelniami wyższymi 4. Lepsza perspektywa pracy 5. Zdobywanie szerszej wiedzy 6. Zdobywanie większej wiedzy 7. Projekty unijne	1. Gorsze wyniki w nauce 2. Mały rozwój możliwości 3. Spadek poziomu intelektualnego 4. Coraz niższa integracja 5. Większa podatność na uzależnienia

OBSZAR EKONOMIA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Pozytywny klimat JST sprzyjający rozwojowi ES 2. Istniejące zasoby komunalne do wykorzystania przez PES 3. Zaangażowanie NGO w proces tworzenia ES 4. Wykwalifikowana kadra, angażująca się w rozwój ES 5. Nawiązana współpraca JST z OWES	1. Zbyt mała świadomość i wiedza na temat ES w społeczeństwie, 2. Ograniczone środki własne samorządu na dofinansowanie podmiotu ES, 3. Niewystarczające doświadczenie samorządu w Ekonomii Społecznej, 4. Istniejące zasoby komunalne wymagają dużych nakładów na adaptację,
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość dofinansowania z zewnętrznych źródeł dofinansowania (OWES) 2. Jest zainteresowanie współpracą partnerską sąsiadującej gminy przy tworzeniu następnego podmiotu ES 3. Istnieje możliwość świadczenia następnych usług przez ES - komunalnych	1. Zbyt mało osób chętnych do pracy w ekonomii społecznej, 2. Niewystarczające wsparcie przez PUP,

12. Proces Partycypacji.

W celu opracowania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec - Zdrój - Wójt Gminy Horyniec - Zdrój powołał Zarządzeniem Nr 21.2019 z dnia 13 lutego 2019 r. zespół w składzie:

<i>Lp.</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Funkcja</i>
1.	Janusz Wużyński	Przewodniczący Zespołu
2.	Kazimiera Czerwonka	Kierownik GOPS w Horyńcu-Zdroju
3.	Mariusz Husiatyński	Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Horyńcu-Zdroju
4.	Maciej Łuczyszyn	Kierownik Referatu ds. oświaty Urzędu Gminy w Horyńcu -Zdroju
5.	Joanna Styczeń	Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

13. Zarządzanie realizacją strategii.

Strategia jest dokumentem wyznaczającym ogólne kierunki działań na terenie gminy Horyniec - Zdrój w zakresie poprawy sytuacji mieszkańców. Realizacja strategii będzie uzależniona od wielu czynników, m.in. od:

- sytuacji finansowej samorządu lokalnego;
- stopnia zaangażowania lokalnych zasobów instytucjonalnych, przedsiębiorstw i organizacji społecznych;
- aktywności mieszkańców gminy.

Strategia zakłada realizację celów do 2025 roku, nie oznacza to jednak, że jest ona dokumentem zamkniętym. Poszczególne działania zaplanowane w ramach strategii będą monitorowane przez realizatorów strategii. Zadaniem realizatorów będzie obserwowanie sposobu realizacji strategii i korygowanie jej zapisów, dostosowując je do zmieniających się warunków i wymogów. Ocenę realizacji i postępu Strategii będzie dokonywał Wójt Gminy Horyniec - Zdrój na podstawie rocznych sprawozdań przedstawianych przez OPS. W razie potrzeby będzie dokonywana aktualizacji zapisów Strategii w oparciu o ocenę jej realizacji. Zaktualizowana Strategia będzie przyjmowana podczas sesji Rady Gminy. Monitoring Strategii będzie przeprowadzany w oparciu

o wskaźniki finansowe i ilościowe. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą przede wszystkim dane UG i OPS w Horyńcu - Zdroju, a także z GUS. Źródłem informacji i danych będzie również PUP w Lubaczowie oraz inne instytucje i organizacje działające na terenie gminy Horyniec - Zdrój i w miarę potrzeb z powiatu lubaczowskiego. W celu przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii można wykorzystać również badania ankietowe. Podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację Strategii będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu - Zdroju. Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania dokumentu powierzony zostanie Wójtowi Gminy Horyniec - Zdrój. Strategia jest dokumentem otwartym, którego uzupełnienie i poszerzenie o nowe zadania i cele jest możliwe w każdym czasie.

14. Wdrożenie strategii, monitorowanie jej realizacji, ewaluacja.

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec - Zdrój na lata 2019-2025 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu - Zdroju. Monitoring zapisów strategicznych będzie prowadzony przez Zespół, w którego skład wchodzi m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone w dokumencie strategii działania przynoszą zakładane zmiany.

Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych będzie przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy Horyniec - Zdrój, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane sformułowane w dokumencie wskaźniki monitoringowe. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie

przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

15. Prognoza zmian.

Realizacja działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów wypracowanych w niniejszym dokumencie powinna przyczynić się m.in. do:

- poprawy sytuacji rodzin i osób ubogich,
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa,
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych zawodowo,
- zmniejszenia skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia,
- zwiększenia liczby miejsc pracy,
- zmniejszenia liczby osób bezrobotnych,
- eliminowania zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy,
- wzrostu liczby podmiotów gospodarczych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla rodzin,
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych,
- zwiększenia szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,
- zwiększenia dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
- polepszenia dostępu do podstawowych usług zdrowotnych, jak również specjalistycznych usług medycznych,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- zwiększenia liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia,
- zwiększenia udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej osób niepełnosprawnych,
- uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,

- podniesienia jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- poprawy komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zapobiegania patologiom wśród nieletnich,
- podniesienia poziomu profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców o podejmowanych przez samorząd działaniach i zamierzeniach.

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2019-2025 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie Horyniec-Zdrój. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.